

คนข้ามฝัน

วิลาวัณย์ วิชัยดิษฐ

ท้องฟ้ายามบ่ายมีด้ามเหมือนย้อมหมึก เมฆหนาลอยตัวต่ำ บังดวงตะวันเอาไว้ เกาะและเรือลำอื่นถูกบดบังด้วยม่านฝน คลื่นมีวนตัวสูงสาดกระแทกสีข้างเรือ คือหนึ่งในบทในนวนิยาย “คนข้ามฝัน” จากปลายปากกาของ “ประชาคม ลุนาชัย” นำไปสู่ภาพแห่งจินตนาการผ่านตัวอักษรที่เรียงร้อย เป็นอีก 1 ในหนังสือดี 100 เล่มที่เด็กและชนควรอ่าน ที่ผ่านการคัดสรรจากคณะกรรมการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ประชาคม ลุนาชัย มีชื่อจริงว่า วิชชา ลุนาชัย เกิดวันที่ 15 ธันวาคม 2502 เป็นชาวยโสธรโดยกำเนิด เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ตั้งแต่อายุ 17 ปี ด้วยความมุ่งหวังว่าจะมาเรียนหนังสือต่อเพื่อจะได้เป็นนักเขียนให้ได้ในอนาคต แต่ด้วยโชคชะตาและความยากจนผลักดันให้ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพแทนโดยทั้งความฝันของการเป็นนักเขียนเอาไว้ชั่วคราว ตอนอายุ 25 ปี ตัดสินใจไปทำงานเป็นลูกเรือประมงใช้ชีวิตชาวเรือร่อนเร่ไปตามสถานที่ต่างๆ โดยใช้เวลาราว 8 ปี เมื่อมีเวลาว่างเขามักเข้าห้องสมุดอ่านหนังสือและเขียนบันทึกเรื่องราว

ชีวิตของตนเองและคนรอบข้างอยู่เสมอ เขาได้ทดลองเขียนเรื่องสั้นเรื่องแรกที่ได้พิมพ์ในหนังสือหนุ่มสาว ชื่อเรื่อง “บทสุดท้ายแห่งตำนานคนยาก” ภายหลังจากปี 2535 เขาลาออกจากงานที่เคยทำเพื่อมาเขียนหนังสือเพียงอย่างเดียวอย่างจริงจังและผลงานการเขียนของเขาก็ได้รับการยอมรับอย่างรวดเร็วผ่านการตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆ หลายฉบับ เช่น เรื่องสั้น “รอยบาป” ได้รับรางวัลดีเด่นจากนิตยสาร “หลักไท” เรื่องสั้น “ชะตากรรมของคนเถื่อน” ได้รับรางวัลดีเด่นจากนิตยสาร “ชีวิตต้องสู้” และ “กฎข้อที่ห้า” ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเรื่องสั้นรางวัล “ช่อการะเกดยอดเยี่ยมประจำปี 2539” นวนิยายเล่มแรกที่ประชาคมลุนาชัยเขียนเรื่อง “ฝั่งแสงจันทร์” ซึ่งเป็นนวนิยายที่สะท้อนให้เห็นถึงชะตากรรมของสามัญชนแห่งหมู่บ้านชายฝั่งอยู่กับผืนน้ำและแผ่นดิน ซึ่งปัจจุบัน ประชาคม ลุนาชัย ยังคงเป็นนักเขียนสู่ชีวิตที่ผลิตงานเขียนออกมาอย่างต่อเนื่อง

นวนิยาย “คนข้ามฝัน” เป็นนวนิยายที่บอกถึงชีวิตของ ชัฟ และคู่หูของเขา คือ สัก ทั้งสองเป็นคนเร่ร่อนเร่ร่อนวนลากล คนหนึ่งเก่า คร่ำคร่า ผ่านวันเวลาในท้องทะเล รอเพียงวันแก่ตัว หมดความหมาย และถูกโยนขึ้นบก อีกคนหนึ่งก็ลงมาใหม่ พร้อมกับความฝันอันเต็มเปี่ยม มีความหวังคือไร่สักแห่ง หรือเกาะสักเกาะที่จะสร้างอาณาจักรของตัวเอง

“ชัฟ” ตัวละครเอก ที่หวังฝากชีวิตไว้บนเส้นทางของเกลียวคลื่น หมายมั่นจะฝันชีวิตใหม่ จากการเป็นลูกเรือประมง แสวงหาและดิ้นรนแต่ลึกลงในจิตใจของเขา กลับเต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงและปรารถนา แต่เหมือนโลกไม่ยอมรับรู้สิ่งซึ่งซ่อนอยู่ในใจของคนที่ถูกแผ่นดินปฏิเสธ ไร่ซึ่งแผ่นดินจะยินอย่างภาคภูมิ ในนวนิยายเรื่องนี้ จึงมีวิถีเด็ดของประชาคม ลุนาชัย สะท้อนมาในบทของตัวละครที่ทำให้เห็นถึงคนที่ยืนอยู่ได้เพราะความฝัน

“ข้าอยู่กับความฝันตลอดมา” ชัฟลุกขึ้นและหันไปทางประตูบ้าน

“มันทำให้ข้าไม่เหงาและเจ็บปวดเกินไป ข้าคิดเสมอว่าชีวิตจะต้องดีขึ้น ไม่ใช่อย่างที่ เป็นอยู่ในเวลานี้”

“ข้ามันเหมือนสวะลอยน้ำ จะเดินหน้าหรือถอยหลังก็เหมือนมีแรงอะไร บางอย่าง ผลักอยู่ข้างหลัง และแรงนั้นก็เหนือกว่าข้า”

ปลายปากกาของประชาคม ลุนาชัย แหลมคมและถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครเอก นำไปสู่การสะท้อนฉากชีวิตจริงของคนธรรมดา ที่ดิ้นรนเพื่อให้ถึง ซึ่งฝั่งฝัน

“มันเป็นอุปสรรค เราจะยอมมันไม่ได้ เราลำบากเพื่ออะไร มันต้องมี จุดหมาย ทุกวันนี้เรารู้ทันทางหนทางหนีกเพื่ออะไร หากไม่ใช่เพื่อความสำเร็จใน บั้นปลาย”

ชีพ ซึ่งเป็นคนเรือหน้าใหม่ เขาลงเรืออวนลาก เพราะอยากฆ่าเวลาก่อนไปเรือสินค้า แต่ชีวิตเล่นตลก ทำให้เขาต้องถูกกักขังเหมือนหาสอยในเรืออวนลากชนิดไม่มีกำหนด ขึ้นฝั่งสิ่งที่คล้ายๆ กัน ระหว่าง คุณ กับ เรืออวนลากคือ มันโหดร้าย ไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีกฎหมายรองรับความปลอดภัยและเสรีภาพให้กับใคร บางคนเปรียบเทียบ ลูกเรือคือ เคนคน คนที่ไม่มีค่าใดๆ ให้ใครระลึกถึง จะมีก็แต่การโขกสับ ประชาม ลูนาชัย วาดภาพความโหดร้ายในเรือได้อย่างละเอียด และมีสีสันแก่ชีวิตจริงๆ คนอ่านจะเห็นชีพถูกทำทายนถูกรุมซ้อม กักตัวให้อยู่ในเรือไม่เห็นฝั่งของชีวิต คืนและวันแห่งการถูกรุมข่มขืนยาวนาน ผ่านไปอย่างเชื่องช้า

ในขณะที่เรื่องราว เล่าถึงความโหดร้ายของชีวิตลูกเรืออวนลาก *ประชาคม สุนาชัย* ก็ยังแทรกแง่คิดผ่านตัวละครอย่างชีพ ที่สอนให้สักรู้จักวางแผนชีวิต ออมเงินเพื่อไว้วันหน้า ชีวิตคนอวนมันไม่แน่นอน แก่ตัวลงก็ไม่มีใครรับลงเรืออีก ยิ่งกว่าเงิน ชีพยังบอกว่ากับสักรว่า ชีวิตมีคุณค่า ความฝันมีคุณค่า

คนข้ามฝัน ประชาคม ถ่ายทอดเรื่องราวของลูกเรืออวนลากได้อย่างเข้มข้น เขาถ่ายทอดเรื่องราวคนเรืออวนลากจากประสบการณ์ตรงจาก 8 ปี ในชีวิตของการเป็นลูกเรือประมง ทำให้ทุกฉากของชีวิตลูกเรือ คนเรือหน้าใหม่ถูกทดสอบ คนเรือเก่าผ่านการทดสอบอันยากลำบาก แต่หาได้เซ็ดหลาบ หรือแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าไม่ พวกเขากลายเป็นพวกที่ชินกับชีวิตทะเล ยึดถือเรือเป็นบ้าน ยอมทนกับการกดขี่ข่มเหงจากใต้เรือและเถ่าแก่ ผู้อ่านจะได้ลิ้มลองอรรถรสในนวนิยายเรื่องนี้ในทุกตอน เพราะประชาคมได้ถ่ายทอดเรื่องราวแบบเห็นภาพ จนผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตาม ชนิดที่ว่า “วางหนังสือไม่ลง” กันเลยทีเดียว

นอกจากนี้ ยังมีตัวละครอีกสามตัว คือ ตาเกิด ลุงหนุ่ย เฒ่าโง่งที่เป็นเสมือนตัวแทนของคนที่อยู่กับเรืออวนลาก จนยึดติดว่าเป็นสถาบัน คนเหล่านี้เมื่ออยู่เรือนานๆ ก็หวาดกลัวกับการออกไปใช้ชีวิตในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่เป็นลูกเรือ เหมือนนกที่อยู่ในกรงมันกลัวชีวิตอิสระและการหากินตามวิถีนัก บันท้ายของชีวิตคนพวกนี้ บางทีไม่ต่างจากเศษขยะที่ถูกคลื่นซัดขึ้นเกยตื้นเพราะไม่กล้าที่จะออกจากกรงซึ่งไปสู่การใช้ชีวิตอย่างอิสระกลัวอด กลัวลำบาก ทั้งที่ชีวิตคนเรืออวนลากก็ไม่ต่างจากคุกที่มีอาหารเพียงเลี้ยงปากท้อง แต่หาได้หล่อเลี้ยงกายใจ ให้สมค่าของการเกิดมาเป็นมนุษย์ปุถุชนที่มีเลือดเนื้อจิตใจ

จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของนวนิยายเรื่อง “คนข้ามฝัน” คือ งานเขียนที่สะท้อนโลกทัศน์ของนักเขียน และแสดงถึงลักษณะเฉพาะทางการประพันธ์ คือ การเขียนถึงชะตากรรมของตัวละครที่เป็นสามัญชนผู้ยากไร้ของสังคม ผู้ดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางความทุกข์เข็ญชีวิตลูกเรืออวนลากหลายคนเต็มไปด้วยความฝันก่อนจะพบความเปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์บังคับให้เป็นลูกเรือ คนที่ถูกแผ่นดินปฏิเสธ แต่สังคมคนเรือ อ้อมแขนรับ พร้อมจะสูบฉีดเลือด แรงกาย และประเคนความชั่วร้ายทั้งปวงให้ โลกไม่ยอมรับรู้สิ่งซึ่งซ่อนอยู่ในใจของคนที่ถูกแผ่นดินปฏิเสธ ไร้ซึ่งแผ่นดินจะยืนอย่างภาคภูมิ พวกเขาลำบากนั้นจะข้ามฝันร้ายเหล่านี้ไปได้อย่างไร .. คงต้องตามอ่านดูกันในนวนิยาย “คนข้ามฝัน”

เอกสารอ้างอิง

สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น. 2558. **ประชาคม ลูนาชัย**. จาก<http://www.praphansarn.com>
สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558